

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід Бачурін

« _____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: другий (магістерський)

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетний менеджмент» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа і страхування
«_____» _____ 2021 року. – 7 с.

Розробники: В.М. Антоненко, к.е.н., доцент, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління і фінансово-економічної безпеки
(назва кафедри)

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувачка кафедрою управління і фінансово-економічної безпеки

_____ (Попова О.Ю.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією галузі знань 07 Управління та адміністрування
(шифр, назва)

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р. Голова _____ (Ляшок Я.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	вибіркова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	5
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	150
лекції:	32 години	6 годин
практичні заняття:	32 години	6 годин
лабораторні заняття:		-
семінари:		-
самостійна робота:	116 годин	138 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	Викладач: Антоненко Валентина Миколаївна https://donntu.edu.ua/fem/ufeb valentyna.antonenko@donntu.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни:

перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

гроші та кредит, фінанси, фінансовий аналіз; фінанси підприємств; ринок фінансових послуг.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів знань основних положень теорії і практики, основ та засад управління бюджетом та бюджетної політики в країні.

Компетентності: здатність використовувати закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування, податків задля фінансового забезпечення функцій держави та її бюджетної безпеки; здатність до діагностики стану бюджетної та податкової систем; здатність до розробки, моніторингу і аналізу процесів (стадій) бюджетного менеджменту, оцінювання їх ефективності; здатність до пошуку інформаційних джерел для управління фінансовими відносинами для здійснення процедур у сфері бюджетного менеджменту; здатність до практичного застосування навичок у сфері бюджетного фінансування.

Програмні результати навчання: знання механізму функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем; розуміння та вміння виконувати контрольні функції у сфері бюджетного менеджменту; опанування послідовності реалізації і здійснення діагностики етапів бюджетного менеджменту; практичні вміння розробляти проекти у сфері державних (публічних) фінансів задля забезпечення фінансової безпеки держави, зокрема шляхи забезпечення вертикальної і горизонтальної збалансованості державного бюджету; опанування процедур розробки фінансової стратегії і політики у галузі фінансів держави; вміння обґрунтовувати власні управлінські рішення щодо удосконалення діяльності фінорганів у сфері бюджетного фінансування.

3. Очікувані результати навчання

Формуються у відповідності до поставленої мети навчальної дисципліни.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність, функції, структуру бюджету держави, історію формування бюджетних відносин;
- будову бюджетної системи України, принципи бюджетного устрою, етапи бюджетного процесу (складання, розгляд, затвердження, виконання);
- функції органів управління бюджетним процесом;
- процес формування доходної та видаткової частин державного та місцевих бюджетів;
- сутність міжбюджетних відносин;

вміти:

- вирізняти роль бюджету в системі відтворення та розподілу фінансових ресурсів держави;
- аналізувати сучасні бюджетні відносини та виявляти їх недоліки;

- моделювати нормальну та кризову фінансові ситуації, будувати моделі фінансових відносин;
- виявляти фактори впливу на бюджетний дефіцит та шляхи його покриття;
- будувати структурно-логічні схеми основних податків;
- аналізувати можливості і необхідність залучення зовнішніх ресурсів для виконання функцій держави;
- будувати моделі повернення державного боргу (внутрішнього та зовнішнього).

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- доповіді на практичних заняттях;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах (семінарах та конференціях);
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті як перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи, так і оцінювання виконання відповідних робіт. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань студентів визначаються відповідно до розподілу балів за темами навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться як семестровий при проведенні іспиту з навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Для поточного оцінювання застосовується наступна шкала:

Поточний контроль (в чисельнику – максимальний бал при правильному і своєчасному виконанні завдання; в знаменнику – мінімальний бал при правильному, але несвоєчасному виконанні завдання)																	Максимальний / мінімальний бал за результатами:		
Пр. 1	Пр. 2	Пр. 3	Пр. 4	Пр. 5	Пр. 6	Пр. 7	Пр. 8	Пр. 9	Пр. 10	Пр. 11	Пр. 12	Пр. 13	Пр. 14	Пр. 15	Пр. 16	Інд. завд.	поточного контролю	іспиту	всього
денна форма																			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	8	40	60	100
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	20	40	60
заочна форма																			
12	14	14															40	60	100
6	7	7															20	40	60

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Сутність і складові бюджетного менеджменту

Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління

Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом

Тема 4. Етапи бюджетного процесу та його регулювання

Тема 5. Бюджетне планування

Тема 6. Виконання бюджету
Тема 7. Облік виконання бюджету
Тема 8. Звітність про виконання бюджету
Тема 9. Контроль за виконанням бюджету
Тема 10. Світовий досвід бюджетного менеджменту

6.2. Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність і складові бюджетного менеджменту	3	1
2	Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління	3	1
3	Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом	3	
4	Тема 4. Етапи бюджетного процесу та його регулювання	4	1
5	Тема 5. Бюджетне планування	4	1
6	Тема 6. Виконання бюджету	3	1
7	Тема 7. Облік виконання бюджету	3	1
8	Тема 8. Звітність про виконання бюджету	3	
9	Тема 9. Контроль за виконанням бюджету	3	
10	Тема 10. Світовий досвід бюджетного менеджменту	3	
Всього годин		32	6

6.3. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність і складові бюджетного менеджменту	12	12
2	Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління	12	14
3	Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом	12	14
4	Тема 4. Етапи бюджетного процесу та його регулювання	12	14
5	Тема 5. Бюджетне планування	12	14
6	Тема 6. Виконання бюджету	12	14
7	Тема 7. Облік виконання бюджету	10	14
8	Тема 8. Звітність про виконання бюджету	12	14
9	Тема 9. Контроль за виконанням бюджету	12	14
10	Тема 10. Світовий досвід бюджетного менеджменту	10	14
Всього годин		116	138

6.5. Індивідуальні та/або групові завдання

Відповідно до навчального плану індивідуальна робота планується для студентів денної форми навчання.

Тематика індивідуальних робіт:

1. Автоматизація інформаційних потоків у бюджетній системі.
2. Бюджетна політика на сучасному етапі економічного розвитку України.
3. Аналіз виконання видаткової частини бюджетів по пріоритетним напрямкам.
4. Аналіз виконання і прогнозування доходної частини місцевих бюджетів.
5. Аналіз виконання цільових програм (по області, місту, району).
6. Аналіз ефективності роботи КРУ (на прикладі КРУ області, міста, району).
7. Аналіз подолання криз, забезпечення фінансової стабілізації та економічного зростання за допомогою бюджетно-податкової політики.
8. Використання програмно-цільового методу для удосконалення формування видаткової частини бюджетів.

9. Вплив ВВП і національного доходу на доходну базу бюджету.
10. Вплив розвитку малого підприємства на наповнення доходної частини бюджету (на прикладі області, міста, району).
11. Вплив фінансування охорони здоров'я на демографічну ситуацію в регіоні.
12. Впровадження прогресивних інформаційних технологій у бюджетному процесі.
13. Застосування економіко-математичних методів та сучасних комп'ютерних технологій для удосконалення системи управління державними фінансами.
14. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів за доходами та видатками (на прикладі області, міста, району).
15. Облік касового виконання бюджету установами банківської системи.
16. Підвищення ефективності використання коштів Державного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища в регіоні.
17. Підвищення ефективності пенсійного забезпечення у регіоні.
18. Порівняльний аналіз бюджетної політики країн світу.
19. Прогнозування бюджету міста (району).
20. Розвиток міжбюджетних відносин між державним та місцевими бюджетами.
21. Розвиток системи управління витратами місцевих бюджетів та шляхи її удосконалення.
22. Стратегія формування бюджету в умовах ринкової конкуренції.
23. Удосконалення алгоритму збалансування та виконання розпису місцевого бюджету.
24. Удосконалення методів управління державним боргом України.
25. Удосконалення методів формування доходної частини бюджетів.
26. Удосконалення системи фінансового контролю за використанням коштів державного бюджету.
27. Управління бюджетними інвестиціями (на прикладі області, міста, району).
28. Управління бюджетними коштами на підприємствах, в організаціях, установах.
29. Управління видатками місцевих бюджетів.
30. Управління джерелами формування доходів бюджету.
31. Управління кредитом в забезпеченні розвитку регіонів.
32. Управління міжбюджетним перерозподілом коштів.
33. Управління місцевими бюджетами за програмно-цільовими методами.
34. Управління фінансами бюджетних установ.
35. Фінансове забезпечення потреб соціально-економічного розвитку регіону.
36. Формування видаткової частини місцевих бюджетів.
37. Функціонально-вартісний аналіз організаційної структури (фінансове управління району, міста тощо).

7. Література

7.1. Основна

1. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010, № 59. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Податковий Кодекс України. Закон України, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
3. Благун І.Г. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. / Благун І.Г., Воронко Р.М., Бучкович М.Л. – Львів: «Магнолія-2006», 2012. – 224 с.
4. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. / І.Г. Благун, В.М. Коцупей, Р.С. Сорока, О.В. Горалько. – Львів : Магнолія-2006, 2018. – 230 с.
5. Бюджетний менеджмент : тренінг-курс : навч. посіб. / [Л.Д. Сафонова та ін.] ; за заг. ред. Є.О. Малік ; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фін. упр.». – К. : ДННУ «Акад. фін. упр.», 2012. – 398 с.
6. Бюджетний менеджмент : Посіб. / Титарчук І.М., Негода Ю.В. – К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 305 с.
7. Мельничук Н.Ю. Статистична оцінка ефективності бюджетного менеджменту при складанні, розгляді та затвердженні державного бюджету / Н.Ю. Мельничук, Н.О. Парфенцева, І.О. Мельничук // Статистика України. 2019. № 3. – С. 38-46.

8. Методичні рекомендації до підготовки індивідуальних робіт з навчальної дисципліни «Бюджетний менеджмент» [Електронний ресурс] : для студентів всіх форм навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / укладач В.М. Антоненко. – Покровськ, 2020. – 31 с.
9. Слободянюк Н.О. Бюджетний менеджмент : конспект лекцій / Н.О. Слободянюк // ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2016. – 300 с.
10. Слободянюк Н.О. Реформування системи міжбюджетних відносин в контексті процесів децентралізації в Україні / Н.О. Слободянюк // Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні: [колект. моногр. за ред. Ю.З. Драчука]. – Дніпропетровськ: НГУ, 2016. – Розділ. 1. – С. 32-45.
11. Снісаренко ОБ. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. до самост. вивч. навч. дисципліни / О.Б. Снісаренко, Л.О. Черний, Т.Ю. Павленко ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т». – Х. : ХАІ, 2011. – 51 с.
12. Фролов С.М. Бюджетний менеджмент прикордонних територій (теорія і практика) : навч. посіб. / С.М. Фролов, І.Д. Скляр ; Сум. держ. ун-т. – Суми : Сум. держ. ун-т, 2012. – 339 с.

7.2. Методична

1. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни (в розробці).
2. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни (в розробці).
3. Методичні рекомендації підготовки індивідуальних робіт з навчальної дисципліни «Бюджетний менеджмент» [Електронний ресурс] : для студентів всіх форм навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / укладач В.М. Антоненко. – Покровськ, 2020. – 31 с.
<http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/31931>

8. Інформаційні ресурси

www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України
www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України
www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України
www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України
www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України
www.treasury.gov.ua – офіційний сайт Державного казначейства України
www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства Юстиції України
www.minrd.gov.ua – Офіційний сайт Державної фіскальної служби України
www.visnuk.com.ua – Вісник Державної фіскальної служби України.